

Павленко Р.А.

*«Державний фінансовий менеджмент», V курс,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Науковий керівник — к.е.н., старший викладач Сибірянська Ю.В.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ВПП В УКРАЇНІ

Податки є основним джерелом формування доходів бюджету будь-якої країни. Як відомо, податки сплачують юридичні і фізичні особи, серед яких необхідно виділити категорію великих платників податків (ВПП). Вони забезпечують левову частку доходів в Україні: (у 2011 — 68 %; у 2012 — 67 %), тому податкові органи особливу увагу сьогодні приділяють процесу адміністрування податків ВПП, який має свої особливості.

Згідно діючого законодавства, великий платник податків — юридична особа, в якій обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові квартали перевищує 500 млн грн або загальна сума сплачених до бюджету податків, за цей самий період перевищує 12 млн грн [1]. ПКУ змінив критерії, віднесення суб'єктів господарювання до ВПП, порівняно з тими, що діяли у 2010 р. Так збільшено обсяг доходу у 5 разів (зі 100 до 500 млн грн), але зменшено розмір загальної суми сплачених до бюджету податків майже вдвічі (з 25 млн до 12 млн грн відповідно) та взагалі скасовано такий критерій, як середньооблікова чисельність працівників (у 2010–250 осіб). На підставі оцінки цих критеріїв щороку формується Реєстр ВПП [3] Отже, щороку їх кількість змінюється, так у 2012 р. затверджено 1359 ВПП (що становить 0,15 % від загальної кількості платників, зареєстрованих в Україні юридичних осіб), а у 2013 р. — 1486 ВПП.

Незважаючи на незначну кількість ВПП, але враховуючи їх значення для бюджету, для їх супроводження у 2012 р. було створено центральний офіс по роботі з ВПП і на сьогодні функціонує 10 територіальних спеціалізованих інспекцій. Основна мета створення СДП — комфортне обслуговування великого бізнесу, створення максимальної зручності для платників, високої якості податкового обслуговування, комплексного й оперативного вирішення існуючих питань при мінімізації втручання в оперативну діяльність підприємств з боку податкової, що приводить до партнерства і довіри між платником і податківцями.

Особливості адміністрування ВПП розглянемо у розрізі складових адміністрування. Щодо обліку, то після включення платника до Реєстру ВПП та отримання повідомлення центрального органу ДПС про таке включення, він зобов'язаний стати на облік у СДПІ. Таким чином, після набуття статусу ВПП, у нього виникають додаткові незручності зумовлені розбіжністю у територіальному місцезнаходженні СДПІ і самого платника, особливо враховуючи, що у 2013 р. передбачається скорочення кількості СДПІ з 10 до 7 шт. Тому складно таку організацію назвати комфортною для платника.

Щодо контролю, то тривалість перевірок ВПП не повинна перевищувати 30 робочих днів, продовження строків перевірки можливе не більш як ще на 15 робочих днів, але загальний термін проведення перевірок не може бути більше 60 календарних днів (для порівняння, звичайних платників мають перевіряти не більш як 20 робочих днів, продовження строків — не більш як на 10 робочих днів) [2]. При перевірці ВПП зобов'язаний, не пізніше наступного дня від початку перевірки, надати в електронному вигляді копії документів з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із нарахуванням податків, первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, тощо. Даний перелік є значно ширший, порівняно зі звичайними платниками.

Для покращення процедури контролю за ВПП, у якості експерименту запроваджено горизонтальний моніторинг, який передбачає здійснення процедури відстеження та аналізу органом ДПС податкових ризиків, проведених і запланованих ВПП фінансово-господарських операцій. Основна мета цього експерименту — створення ефективної для бюджету та необтяжливої для сумлінних платників податків системи адміністрування податків, налагодження повноцінних партнерських взаємовідносин між податковими органами та ВПП. На сьогоднішній день вже укладено угоду з кількома ВПП.

Таким чином, позитивними змінами, зафіксованими ПКУ у сфері адміністрування ВПП є: використання прогресивних форм подання електронної податкової звітності; встановлення догівірних відносин із державою щодо визначення цін із метою оподаткування, яке може використовуватися для державної підтримки підприємств, які є базисними для економіки. Це все свідчить про застосування нової європейської практики оподаткування в українських ринкових умовах. Утім існують певні положення, які викликають зауваження, зокрема встановлення

критеріальних показників (граничних сум доходу і податків) у абсолютному виразі потребуватиме у майбутньому корегування, принаймні на інфляцію. Враховуючи високе фіскальне значення ВПП для держави, потрібно особливу увагу приділяти пошуку методів взаємозв'язку і співпраці, які б влаштовували і державу, і самого ВПП.

Література

1. Податковий Кодекс України від 6 грудня 2012 № 2755-17 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Особливості, встановлені ПКУ для ВПП [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sts.gov.ua/dodatкова-informatsiya/eksklyuziv-vid-departamenti/departament-opodatkuvannya-/opodatkuvannya-velikih-plat/49811.html>
3. Новації у формуванні реєстру ВПП [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sts.gov.ua/tsentralniy-ofis-z-obslugo/novini/81754.html>

Пономаренко А.А.

*«Фінанси і кредит», 3 курс,
Кременчуцький національний університет імені
Михайла Остроградського
Науковий керівник — к.е.н., доцент Глухова В.І.*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ

Однією із домінуючих складових у доходах Державного бюджету України є податок на додану вартість (ПДВ). ПДВ займає значну частку в доходах бюджету, яка за 2008—2011 роки зросла з 39,73 % до 41,35 %. Обсяги його за цей період збільшилися на 41,28 % і становили в 2011 році 130093,8 млн грн[1]. Враховуючи це, питання адміністрування ПДВ є надзвичайно актуальним.

Ефективність адміністрування оцінюємо на підставі офіційних статистичних даних за допомогою показника збору податків (со-еффісєнсу), який широко використовується у країнах ОЕСР та обчислюється як пропорційне відношення поточних надходжень ПДВ до добутку суми кінцевого споживання та ставки ПДВ (табл. 1).